

Национална кръгла маса
„Съвременната българска литература за деца и юноши”
Институтът за литература при БАН

**„Използване на интерактивни методи
по дисциплината „Литература за деца и юноши“
при обучението на бакалаври**

Доц. д-р Мира Душкова, e-mail: mdushkova@uni-ruse.bg

РУСЕНСКИ УНИВЕРСИТЕТ „АНГЕЛ КЪНЧЕВ“

„Използване на интерактивни методи по дисциплината „Литература за деца и юноши“ при обучението на бакалаври

- Бакалаври от спец. „Български език и история“ при Русенския университет;
- Професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по...
- II курс;
- Семинарни упражнения;
- 2011 – 2025

Използвани методи:

„Използване на интерактивни методи
по дисциплината „Литература за деца и юноши“
при обучението на бакалаври

Използвани методи:

„Използване на интерактивни методи
по дисциплината „Литература за деца и юноши“
при обучението на бакалаври

Други активни методи

Мисловна карта

Синквейн

„Използване на интерактивни методи по дисциплината „Литература за деца и юноши“ при обучението на бакалаври

- Какво означава интерактивен метод?
- Интерактивните методи са част от групата на активните методи, но се характеризират с това, че включват изискването за **групова работа и междуличностно взаимодействие.**

**„Използване на интерактивни методи
по дисциплината „Литература за деца и юноши“
при обучението на бакалаври**

Фиг. I. Интерактивен модел на обучение

„СВЕТОВНО КАФЕНЕ“ (WORLD CAFÉ)

Участници:

- 1 фасилитатор (преподавателят);
- 4 групи по 5-6 души – по 1 домакин в група и пътешественици

„СВЕТОВНО КАФЕНЕ“ (WORLD CAFÉ)

Фиг. 2. Провеждане на семинарното упражнение по метода „Световно кафене“

„СВЕТОВНО КАФЕНЕ“ (WORLD CAFÉ)

Съдържание:

Основният проблем, на който студентите трябва да отговорят е:
Как да (не) четем приказките днес?

„СВЕТОВНО КАФЕНЕ“ (WORLD CAFÉ)

Съдържание:

На отделните групи са предоставени четири различни проблема за разрешаване, свързани със съвременното възприемане на вълшебната приказка. Четирите проблема представляват четири различни теории, подбрани така, че да провокират разсъжденията на обучаемите.

„СВЕТОВНО КАФЕНЕ“ (WORLD CAFÉ)

Съдържание:

Първи екип.

Основен въпрос: Трябва ли родителите да спрат да четат приказки на децата си?

Проблем за обсъждане: Еврокомисията забранява детските приказки

„СВЕТОВНО КАФЕНЕ“ (WORLD CAFÉ)

Съдържание:

Втори екип.

Основен въпрос: В какво се състои терапевтичното въздействие на приказката?

Проблем за обсъждане: Според американския психолог Бруно Бетелхайм приказката има „терапевтично“ въздействие, защото „пациентът“ (детето, четящо приказката) намира свое собствено решение на конфликтите от своя живот.

„СВЕТОВНО КАФЕНЕ“ (WORLD CAFÉ)

Съдържание:

Трети екип.

Основен въпрос: Защо приказките съхраняват митологични послания?

Проблем за обсъждане: Според изследователката Свежа Дачева, анализираща приказния тип „За доброто и за лошото момиче“, в приказката се е запазила част от първоначалното послание за митологичния модел на света. Тя съдържа сакрална информация за инициационния път между световите. Пътят на търкулната питка очертава всъщност пътя от профанния свят към сакралния свят и показва входа към Отвъдното.

„СВЕТОВНО КАФЕНЕ“ (WORLD CAFÉ)

Съдържание:

Четвърти екип.

Основен въпрос: Защо в древните текстове и в приказките е закодирана информация за срещи в древността на хората с извънземни същества?

Проблем за обсъждане: В своята книга „Фолклорът – забулената реалност“ изследователката Тони Маркс привежда теорията, че вълшебните приказки и древните текстове често разказват за реално случили се събития. Едно от тях е, че в древността хората са се срещали със същества от Космоса. Доказателство за това са летящите килимчета, колесници, метли и други. Древните са имали много големи знания по астрономия.

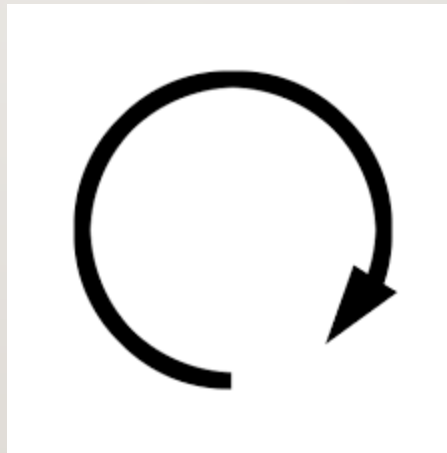
„СВЕТОВНО КАФЕНЕ“ (WORLD CAFÉ)

Всяка група има 20 минути за обсъждане на своя проблем. Всеки член на групата може да дава идеи, като останалите членове приемат идеите безкритично. Домакинът записва всички идеи.

„СВЕТОВНО КАФЕНЕ“ (WORLD CAFÉ)

След изтичане на определеното време, фасилитаторът дава знак и пътешествениците от всяка група си сменят местата по посока на часовниковата стрелка.

„СВЕТОВНО КАФЕНЕ“ (WORLD CAFÉ) ДИДАКТИЧЕСКИ ЗАДАЧИ

- Да се създадат умения за работа в екип.
- Да се създадат умения за лидерство (домакините на групата).
- Да се създадат умения за пораждање на идеи.
- Да се създадат умения за толериране на чуждите идеи.
- Да се създаде умение да се слуша другия.
- Да се развие самостоятелното мислене.

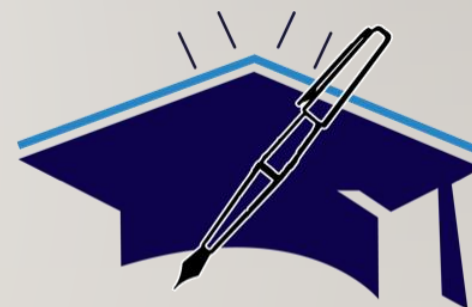
„СВЕТОВНО КАФЕНЕ“ (WORLD CAFÉ) ДИДАКТИЧЕСКИ ЗАДАЧИ

- Да се обмени опит.
- Да се обменят гледни точки.
- Да се „разчупи“ образователния процес.
- Да се развият умения за отсяване на главното от второстепенното.
- Да се развият умения за обобщения.
- Да се достигне до общо, колективно откритие.

„СВЕТОВНО КАФЕНЕ“ (WORLD CAFÉ) ОБРАЗОВАТЕЛНИ ЗАДАЧИ

- Обучаемите да се фокусират върху един конкретен проблем.
- Да научат, под формата на дискусия, за важността на приказката като основа на фолклора и литературата.
- Да се запознаят с четири различни съвременни теории, свързани с приказката.
- Да направят разлика между гледните точки/ различните теории.

„СВЕТОВНО КАФЕНЕ“ (WORLD CAFÉ)

СТУДЕНТИ ОТ СПЕЦИАЛНОСТ „БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ИСТОРИЯ“

2022

2023

2014

„СВЕТОВНО КАФЕНЕ“ (WORLD CAFÉ)

Резултати: Обобщение на идеите

КАК ДА СЕ ЧЕТАТ ПРИКАЗКИТЕ ДНЕС?

Приказно кафе

- + ВОЗПИТАВАНЕ НА ЧИТАТЕЛИТЕ НА ДЕТЕТО
- + РАЗВИВАТ ДЕТСКОТО ВОЗВРАЩЕНИЕ
- + ОСВЪРМЕЧЕНОСТ (РОЛЯТА НА СОВР. ЖЕНА)
- + НЕ НА ЦЕНЗУРАТА!
- + ПОБЕДИЛА ДОБРОТО
- + ДОБРОТО СЕ ВОЗНАГРАЖАВА
- + ЛОШОТО ПОПЕЛНИК СЕ НАКАЗВА

ПОДГОТВЯТ ДЕТЕТО ЗА МИВЪЛА И ЗА ВЗАИМООТНОШЕНИЯТА С НЕЯ

ПРЕЧКИТЕ СА ПРЕОДОЛИВАНИ

ОСВЪЗНАВАНЕ, ЧЕ СМЪРТТА Е ЧАСТ ОТ ЖИВОТА

ОБЪЯСНАВАНЕ НА НЕОБЪЯСНИМОТО

УЧИ ДЕТЕТО ДА БЪДЕ МАТЕРИАЛИСТ

ПРОИЗХОД НА СВЕТА

НЕЛАНЕ НА ГЛАС

ВОПРОС-ОТГОВОР

ПОУКИ

ТОЛКОВАННЯ

КРИТИЧНО ЧЕТЕНЕ

ГРУПА ①

1. Да са съобразени с възрастта на детето
2. Трябва да изглеждат интересно
3. Трябва да се четат, защото разглеждат теоретичния потенциал на детето
4. Развиват естетическия възприемателен характер
5. Имат образователен характер
6. Стимулат за развитието на речта
7. Полезни са за изграждането на собствените разсъждения

ГРУПА ②

1. Можем/Трябва да четем и да разказваме светата
2. Сюжетът трябва да остави дълбоко впечатление
3. Образите на персонажите изграждат характера на детето
4. Образите изграждат личността и външността на детето

ГРУПА ③

1. Да няма цензура при четенето
2. Да се четат освободителни приказки
3. Да се четат приказки с намеката на извънземен елемент
4. Да се четат приказки с различие с боята мисъл

ГРУПА ④

1. Да се четат приказки, които имат външна игра за мисловна игра
2. Да да можем да изградим ценности с-ма в детето
3. Да да правят различия мисловно и зад
4. Да се четат повече съвременни приказки за да изгради националното самовъзпитание на детето

„СВЕТОВНО КАФЕНЕ“ (WORLD CAFÉ)

Резултати: Обобщение на идеите

Използването на метода “Световно кафене” в педагогическата практика не предполага на студентите да бъдат поставяни някакви оценки – количествени или качествени.

„СВЕТОВНО КАФЕНЕ“ (WORLD CAFÉ)

Резултати:

Придобиване на знания:

Термини от дисциплината „Литература за деца и юноши“;
Научават четири съвременни теории, свързани с
анализирането и интерпретирането на приказките;

„СВЕТОВНО КАФЕНЕ“ (WORLD CAFÉ)

Резултати:

Развиване на уменията:

Комуникативни умения;

Активиране на мисловната дейност;

работата в екип

Водене на дискусия;

Оказване на взаимопощ

„СВЕТОВНО КАФЕНЕ“ (WORLD CAFÉ)

Резултати:

Компетенции:

Научават нов метод и придобиват опит как да го реализират в бъдещата си учителска практика.

„СВЕТОВНО КАФЕНЕ“ (WORLD CAFÉ)

Виртуални аспекти

2021

„СВЕТОВНО КАФЕНЕ“ (WORLD CAFÉ)

Обратна връзка със студентите

Методът се оценява като положителен от студентите, тъй като, от една страна, студентът има възможност за лична изява, а от друга, се чувства като част от един екип, в който съществува обмен на мнения, идеи, гледни точки.

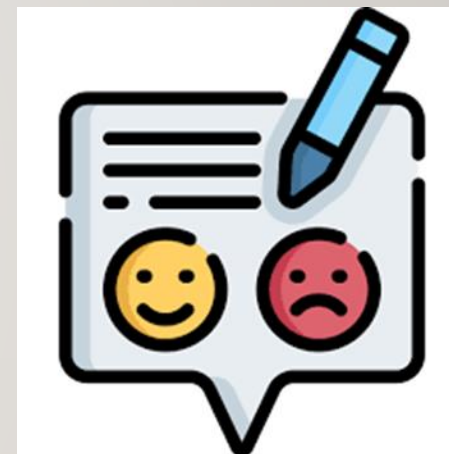

„СВЕТОВНО КАФЕНЕ“ (WORLD CAFÉ)

Обратна връзка със студентите

Значение за образователния процес:

- Забавен начин на работа – забавност, разнообразие
- Полезност
- Запомнящ се час

„СВЕТОВНО КАФЕНЕ“ (WORLD CAFÉ)

Обратна връзка със студентите

Значение за обучението

- Получаване на знания — научаване на термини, получаване на нови, необходими знания
- Ефективност
- По-лесно усвояване на материала
- Лесно възприемане на поставените задачи
- За кратко време се обсъждат голям брой проблеми

„СВЕТОВНО КАФЕНЕ“ (WORLD CAFÉ)

Обратна връзка със студентите

Интересен метод – интерес към непознатия досега метод, новаторство в начина на представяне, игрови елемент

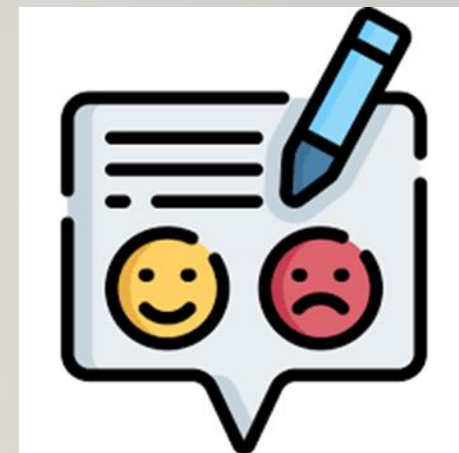

„СВЕТОВНО КАФЕНЕ“ (WORLD CAFÉ)

Обратна връзка със студентите

Предложения и препоръки към обучението по дисциплината:

- По-често да има подобни упражнения
- Повече практически задачи
- Да се четат по-непознати текстове
- По-често да се използват подобни методи
- Повече диалогичност
- Повече групови задачи
- Подтикване на студентите да мислят самостоятелно, да са активни, креативни
- Студентите да бъдат предварително уведомени
- Упражненията да са на по-интересни теми
- Театрална реализация

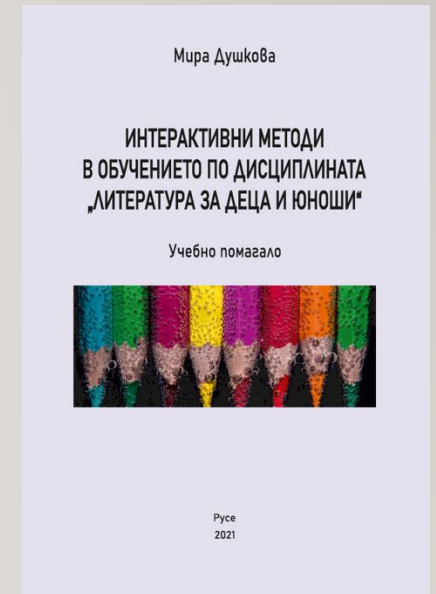

„ИЗПОЛЗВАНЕ НА ИНТЕРАКТИВНИ МЕТОДИ ПО ДИСЦИПЛИНАТА „ЛИТЕРАТУРА ЗА ДЕЦА И ЮНОШИ“ ПРИ ОБУЧЕНИЕТО НА БАКАЛАВРИ

Авторски публикации:

Душкова, М. Прилагане на метода „Световно кафене“ в обучението по литература. – В: НАУЧНИ ТРУДОВЕ НА РУСЕНСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ – 2014, том 53, серия 6.3, с. 133-137.

Душкова, М. Интерактивни методи в обучението по дисциплината „Литература за деца и юноши“. Учебно помагало. Русе, 2021, с. 12-25.

„ИЗПОЛЗВАНЕ НА ИНТЕРАКТИВНИ МЕТОДИ ПО ДИСЦИПЛИНАТА „ЛИТЕРАТУРА ЗА ДЕЦА И ЮНОШИ“ ПРИ ОБУЧЕНИЕТО НА БАКАЛАВРИ

Използвана литература:

Гюрова, В., В. Божилова, В. Вълканова, Г. Дерменджиева. Интерактивността в учебния процес (или за рибаря, рибките и риболова). С., 2006.

Стоименова, М. Интерактивни методи и художествено-творчески способности. Пловдив: АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“, 2022.

Тоцева, Я., Ст. Динчийска. Интерактивно обучение за възрастни. С., 2009.

Благодаря за вниманието!

Доц. д-р Мира Душкова, e-mail: mdushkova@uni-ruse.bg

Русенски университет „Ангел Кънчев“